

Bibliotheek voor Zondagschool en Huisgezin

N°. 48

DE

STROOIEN HUT

AMSTERDAM. — P. W. EGELING

1886

DE STROOIEN-HUT.

NAAR HET ENGELSCHE

DOOR

A. de P.

Bibliotheek voor Zondagschool en Huisgezin

No. 48

AMSTERDAM

F. W. EGELING

1895

Prijs f 0.25

HOOFDSTUK I.

Het oude Tehuis der kinderen.

Het was een van die heerlijke, warme voorjaarsdagen midden in April, wanneer wij onwillekeurig denken, dat de vorst, de koude winden en het natte sombere weer ons voor goed verlaten hebben, en het vergeten, dat de wispelturige maand Mei nog in aantocht is, die met zijne plotselinge en hevige regenbuien aanleiding gegeven heeft tot het oude rijmpje:

„Verander niet van kleedij,
Voor het einde van Mei.”

Het was een dag om buiten door te brengen, waar de veelkleurige bloemen, en de heerlijk ruikende viooltjes in vollen bloei stonden, en waar de leeuwerik en de koekoek hun eerste welkomstliedje zongen. Zelfs in

Londen waren de parken en lanen, met het jonge, frissche groen, der moeite waard om bewonderd te worden, maar het kleine, nauwe binnenplaatsje waar wij u brengen willen, zag er in 't geheel niet vroolijk uit. Wij treden hier eene kleine woning binnen, die uitmunt door notheid en helderheid. De deur staat open, en wij moeten zonder hulp van leuning of rasterwerk de donkere trap opklauteren, die ons naar een kamertje op de bovenste verdieping brengt. Hier waren weinig meubels, slechts eene kleine, ronde tafel, drie stoelen en twee ledekanten; het eene stond vlak bij de deur en daarop lag eene bleeke, magere, jonge vrouw, die met groote moeite ademhaalde; op het andere, { dat eigenlijk niets dan een matras was, sloiep een klein meisje van zes jaar, met frissche, roode wangen en met een van haar armpjes boven op het dek. Er waren nog twee andere personen in de kamer; een jongen, 4 of 5 jaar ouder dan het meisje, die met zijn hoofd buiten het venster naar de zon keek, die achter de daken verdween; en eene vrouw van middelbaren leeftijd, die aan tafel zat te schrijven.

„Wil ik er nog iets bijschrijven?” vroeg zij aan de zieke vrouw.

„Dank je wel, vrouw Johnson, je kunt eindigen: „veel liefs van uwe liefhebbende dochter Ella Netley.”

Er was een oogenblik van stilte.

„Ziezoo, dat is klaar, riep vrouw Johnson uit, met een zucht van verlichting, daar zij aan het schrijven niet gewoon was, en dezen brief, die haar was voorgezegd, geene gemakkelijke taak had gevonden. Toen vouwde zij hem op, deed hem in eene enveloppe en vroeg het adres.

„Laat ik eens bedenken,” zeide Ella langzaam, „het beste zal zijn hem naar moeder te sturen, want zij is het toch, die voor de kinderen zal zorgen, wees dus zoo vriendelijk en schrijf: „Aan Vrouw Stone. De strooien Hut. Oakhurst bij Ashingfield.” Zie zoo dat zal wel voldoende zijn.

„Luister nu nog eens, vrouw Johnson,” vervolgde zij; „ik voel, dat ik niet lang meer leven zal, en moest ik de kinderen niet achterlaten, zoo zou het heengaan mij niet moeilijk vallen; maar daar is Een, die mij nooit ver-

laten heeft, en ik hoop, dat Hij ook voor hen zal zorgen. Hij zegt: Ik ben de vader der weezen. In het kleine, roode theekistje, waarvan het sleuteltje onder mijn kussen ligt, vindt ge genoeg geld om eerst je zelve te betalen, en dan ook de spoorkaartjes voor de kinderen te nemen. Als ik heengegaan ben, zul je die lieve kinderen wel goed bezorgen, dat beloof je me, niet waar vrouw Johnson, want je waart altijd eene trouwe vriendin voor mij."

Met tranen in de oogen beloofde zij het.

„Steef," riep vrouw Netley bijna uitgeput, en in een oogenblik stond de jongen aan haar zijde. „Steef, zou je het prettig vinden naar grootvader en grootmoeder te gaan?"

„Ja zeker, moeder," hernam Steef, terwijl hij met een glans van genoegen naar het portret zijner grootouders keek, dat boven vrouw Netley's bed hing, „tenminste als u beter wordt."

„Alida en jij moeten saampjes naar moeder'sou de tehuis gaan."

„En u ook, lieve moeder," zeide Steef heel angstig.

„Neen lieveling, moeder gaat naar een ander huis, naar den hemel, waar vader is, om bij

haren lieven Heiland te zijn en waar jij en Alida ook zeker eens zullen komen."

„O toe, ga niet moeder," smeekte de arme knaap, „ik kan zonder u werkelijk niet leven; dan wil ik ook niet naar Grootje gaan."

„Stil Steef, je maakt moeder ongelukkig." Het flinke ventje droogde dadelijk zijne tranen, nam zijne moeders hand, en hield die zoo stevig omklemd, alsof hij haar vast wilde houden. Na een poosje vervolgde zij:

„Steef, nu moet jij voortaan voor Alida zorgen, en haar leeren den Heer Jezus lief te hebben, en aan grootmoeder moet je veel van Hem vertellen, en ook hoe goed Hij voor mij was. Als je dit doet zal Hij je altijd zegenen."

Arme jongen! zijn goed hartje brak bijna bij de gedachte, dat zijn moeder werkelijk naar den hemel ging. Dikwijls had zij er met hem over gesproken, maar hij had altijd gedacht dat Alida en hij mede zouden gaan.

„Herinner jij je de gelijkenis van de talenten nog, die in den Bijbel staat, Steef?" Het kind knikte. „Nu, mijn kleine jongen, jij zelfs hebt ook een talent."

„Ik, lieve moeder, heb ik werkelijk een talent gekregen?”

„Ja Steef, jij hebt den Heer Jezus lief, en je kunt je best doen, dat anderen Hem ook lief krijgen. Ik ben bang, dat je grootouders in 't geheel niet aan Hem denken, en nu moet jij je best doen, dat zij aan je zien dat jij Zijn kind bent. Zoo kan je gebruik maken....”

Uitgeput viel zij op haar kussen neer en sloot hare oogen. Noch vrouw Johnson, noch Steef spraken een woord. Toen het donker was, stak de vriendelijke vrouw eene kaars aan, en wilde juist Steef naar bed brengen, toen vrouw Netley hare oogen met een vreemden glans opende.

Vrouw Johnson nam een kopje van de tafel, reikte het de zieke aan met de woorden: „Nou, het is tijd om je drankje te nemen.”

„Tijd, moeder?” herhaalde vrouw Netley met een vreemden glimlach; „tijd, om de wasch rond te brengen, maar het is nog niet laat, moeder, ik zal naar het veld gaan, en mooie bloemen voor u meebrengen; zij zijn allen ontloken. O zoo heerlijk! Ik ben

in de bosschen en de koekoek zingt zoo hard, dat het mijn hoofdje pijn doet."

„Moeder!" riep Steef verschrikt.

„Stil," zeide vrouw Johnson, „zij denkt dat zij weer bij hare moeder is. Zij is in de war, die arme ziel, God helpe haar!"

Maar Steef's stem scheen zijne moeder weer tot haarzelve gebracht te hebben.

„Wie riep er: „moeder"? Was jij het Steef? Steek het licht aan, het begint reeds donker te worden. Neen, ik ben in de donkere vallei; ik heb geen licht nodig, want Uw stok en Uw staf ondersteunen mij...."

Toen viel zij weder achterover en vrouw Johnson zag, dat het met haar gedaan was.

„Wat scheelt moeder?" fluisterde Steef. „Waarom kijkt moeder zoo vreemd?"

„Zij is heengegaan," hernam de vriendelijke vrouw Johnson met een zucht.

„Is zij werkelijk naar den hemel gegaan?" vroeg Steef eerbiedig.

Vrouw Johnson knikte. Het arme kind barstte in tranen uit. „O moeder, lieve moeder, waarom, waarom hebt gij niet op Alida en mij gewacht, wat zullen wij zonder u begin-

nen?" Vrouw Johnson liet hem flink uithuilen; kcedde hem toen stilletjes uit, legde hem bij zijn zusje neer, en binnen enkele minuten was hij door verdriet in slaap gevallen. Vrouw Johnson bleef nog even naar hen zien, terwijl zij de kaars met hare hand bedekte, en fluisterde: „Arme, kleine lievelingen! God zal voor u zorgen en u bewaken!”

HOOFDSTUK II.

Het nieuwe Tehuis der kinderen.

„Nu begrijp ik er niets meer van,” zeide het oude grootje Stone, terwijl zij een' brief op tafel legde, dien zij aandachtig en lang bekeken had. Zij veegde haar bril af en vervolgde: „Ik ken de hand ook heel niet, en het schrift is slecht te lezen, dus Neddy, ik hoop dat jij hem voor zult lezen.”

Neddy Stone en zijne vrouw, die door het geheele dorp „Grootje” werd genoemd, woonden in eene lage hut, met twee kamertjes

boneden, en een zoldertje, waarvan het raam in het strooien dak was aangebracht.

Het hutje stond in eene kleine laan, die op den grooten weg uitkwam, en zulk eene laan die men alleen maar in Sussex vindt, aan beide zijden lange rijen boomen, heggen van wilde rozen en kamperfoelie en in het najaar vol met zwarte bessen; doch de grond zelf was steenachtig en ongelijk, zoodat hij moeilijk te begaan was.

Hoe mooi deze laan ook was, toch kwamen weinige menschen dezen kant uit, alleen kinderen, die gewoon waren om voor hun opgespaarde centen noten, houten poppen, gekleurd suikergoed en knikkers te koopen, die voor het raam van het hutje uitgestald waren.

Grootje zorgde voor dit winkeltje en haar waschje; terwijl Neddy te oud en te lui voor geregeld werk, ook een beetje geld verdiende, door met zijn' ezel en karretje het dorpje rond te gaan om konijnenvellen, vodden, beenen en oude flesschen te koopen en te verkoopen, zoodat alles te zamen genomen, die twee oudjes er nog niet zoo slecht aan toe waren.

Tien jaar geleden was hunne jongste dochter getrouwd, ten in den vreemde gaan wonen; sinds dien tijd leefden zij stillotjes en afgezonderd.

In het dorp vertrouwde men die beide oudjes niet heel veel, want Neddy was in zijne jeugd een handig strooper geweest, en nog steeds bekend onder den naam van: „slimme Ned.” Van menigen diefstal in de buurt had men hem verdacht, doch door zijne handigheid was hij steeds ontkomen.

En zelfs nu, op zijn ouden dag, was het bekend, dat, om een winstje te hebben, hij het zoo nauw niet nam; ook Grootje was in haar kleinen handel niet al te eerlijk.

In het keukentje, waar zij zaten, waren slechts twee heele kleine raampjes, zoodat het er donker en somber was. De oude houten leuningstoel van Neddy stond in een hoek van den schoorsteen, en die van Grootje daar tegenover; enkele schel gekleurde Deutsche prenten hingen aan dezen muur, ook het portret van de beide oudjes, dat zij voor den trouwdag van hunne dochter hadden laten maken. Twee of drie oude

boeken stonden op een rekje, maar dat hing zoo hoog, dat men gemakkelijk zien kon, dat zij niet veel gebruikt werden, en geene groote waarde voor hen hadden.

Dezen morgen was de postbode voor den eersten keer in de strooien hut gekomen en had er een brief gebracht, en zoo kwam het, dat Grootje reeds zóó vroeg met haren bril zat.

Ofschoon reeds zestig jaar, was zij eene vlijtige vrouw; de heldere halsdoek, en haar keurig, wit mutsje waren eene aanbeveling voor hare wasch. Neddy's blauwe kiel, met al de fijne steekjes was ook haar werk. Zijn oude, vilten hoed kwam nooit af, zelfs niet wanneer hij bij het vuur zat, en zag er bijna even oud uit als zijn bezitter. Nu legde Neddy zijne pijp neer, nam den brief, en na enkele malen gekucht te hebben las hij:

„Lieve ouders! Dit zal de laatste brief zijn, dien u van mij zult ontvangen; ik zelf kan hem niet meer schrijven, maar mijne goede vriendin, vrouw Johnson, doet het voor mij. Nu juist een jaar geleden, toen mijn arme man stierf, schreef ik u het laatst; sinds wij

in Londen wonen, was hij nooit goed gezond meer; doch daar ik geen antwoord van u ontving, weet ik niet of gij dien brief ooit hebt ontvangen. Hij stierf heel gelukkig; geloovende in zijn Heiland, en smeekte mij den Heer ook lief te hebben, en op Hem te vertrouwen, en werkelijk Hij heeft het mij nooit aan iets laten ontbreken. Alfred liet mij wat geld na, en terwijl ik nog wat verdiende met breien, had ik juist voor mij en mijne kinderen genoeg. Sinds eenigen tijd ben ik nu ziek, — verval van krachten — zegt de dokter. Hij is een vriendelijk man, maar kan niets voor mij doen.

Sedert eene maand ben ik te bed, en het geld is bijna op; als ik nu gestorven en begraven ben, dat niet lang meer zal uitblijven, zal vrouw Johnson zorgen, dat de kinderen bij u komen, en ik ben zeker, dat u voor hen zult zorgen, alsof het uwe eigen kinderen waren. Ze zijn slechts met hun beiden, en niet flink en gezond als andere buitenkinderen, doch te Oakhurst zullen ze wel spoedig steviger worden.

Steeff is acht jaar en is een groote hulp

voor mij; kleine Alida is pas zes; beiden zijn het lieve kinderen.

Meer kan ik hier niet bijvoegen; God zegene u beiden!

Uwe liefhobbende dochter Ellen."

Grootje's verdriet bij deze treurige tijding verminderde bij de gedachte, dat er twee kinderen zouden komen, waarvoor zij zou moeten zorgen. „Kinderen menschen! och Neddy, wat moeten wij met twee kinderen beginnen? En dan nog wel twee zulke stads-kinderen, die in den regel zoo weinig zich zelf kunnen helpen!"

„Och kom," hernam Neddy, „het zal wel gaan; zoo spoedig zullen zij nog wel niet komen, en dan zal het een prettig gezelschap voor je zijn, als ik naar het dorp ga. Maar die arme Ellen!"

„Arme Ellen!" herhaalde Grootje, „nu, ik zal goed voor hen zorgen. Zij was altijd een goed kind voor mij. Ik denk, dat zij op den zolder mochten slapen."

„Je moet je best doen om het voor hen in orde te maken," zeide Neddy, terwijl hij zijn hoed stevig op het hoofd zette, om zijne

dagelijksche wandeling te beginnen. „Als ik mij niet vergis, moeten er muizen boven zijn, en zou het niet kwaad zijn, onze kat Peter er voor een nacht op te sluiten.” Hij ging uit en liet Grootje alleen, die, terwijl zij de trap naar den zolder opklauterde, nog steeds mompelde:

„Wel heb ik van mijn leven! twee kinderen! Kom, ik zal er mij in moeten schikken. En die arme Ellen stervende of al dood! Wat een dag!”

HOOFDSTUK III.

De reis naar Oakhurst.

Eene week na Ellen's dood, zag men aan het Victoria-Station twee kleine reizigers, armoedig in den rouw gekleed; een heel klein koffertje was alles, wat zij bij zich hadden. Het waren Steef Netley en zijn zusje, de kleine Alida, die nu alleen in de wereld waren.

De goede vrouw Johnson was bij hen, nam hunne kaartjes en liet hen in eene derde klas waggon plaats nemen onder de hoede van eene bejaarde vrouw, die beloofde te zorgen, dat de kinderen te Ashingfield uitstapten. Bitter schreiden ze, toen ze eindelijk van vrouw Johnson afscheid namen, en wuifden bij het weggaan haar hartelijk toe. Het was de eerste keer dat zij uit Londen gingen, en toen zij de stad dan ook achter zich hadden, werd alles zóó nieuw voor hen, dat zij hun verdriet spoedig vergaten.

„O, kijk eens Alida,” riep Steef; „daar is een kerktoren met klimop er omheen gegroeid, dat is zeker de kerk, waar moeder altijd van vertelde.”

„Vertel mij toch eens juffrouw, is dat Oakhurst, waar mijne grootouders wonen?”

„Neen, lieve jongen,” hernam de vrouw; „Oakhurst is meer dan vijftig mijlen verder, en wij hebben er slechts twintig afgelegd.”

Verder sprak Steef niet weer met haar, alleen fluisterde hij met zijn zusje.

Eindelijk was Ashingfield bereikt, en waren

de kinderen van het lange sporen zeer vermoed geworden.

„Nu moeten jullie uitstappen,” zeide de vrouw. „Ik denk wel dat er iemand zijn zal om je af te halen. Gooden dag, lieve kinderen!”

„Ik weet het niet,” antwoordde Steef op onzekeren toon, „ik hoop het.”

Verscheidene personen stapten te Ashingfield uit. Ook de koffer van de kinderen werd uit den trein genomen, en na enkele minuten, toen al de reizigers een voor een waren weggegaan, stonden Steef en Alida geheel alleen op het perron, niet wetende wat te beginnen. Het duurde dan ook niet lang of Alida begon te schreien en vergeefs trachtte Steef haar te troosten. Doch spoedig kwam een kruier bij hen en vroeg vrij bits:

„Zeg jongen, waar moet je heen?”

„Ach mijnheer,” zeide Steef angstig, „kent u ook grootvader Stone, die te Oakhurst woont?”

„Neen,” hernam de man, „nooit van hem gehoord.” Doch vriendelijker voegde hij er bij: „ik zal het eens even aan den stationschef, Mijnheer Warner, vragen.

„Mijnheer Warner,” vroeg hij aan den chef, „hier is een ventje dat naar Oakhurst wenscht te gaan; hoe moet hij daar komen?”

Na zich een oogenblikje bedacht te hebben, zeide mijnheer Warner:

„Onze vrachtrijder gaat met zijn wagen op den weg naar Farncombe voorbij Oakhurst en zal hij zeker de kinderen daar willen brengen. Hij rijdt over twintig minuten van het hotel de Zwaan weg, je doet dus het beste ze daarheen te brengen.”

Binnen een half uurtje waren de kinderen dan ook werkelijk op weg naar Oakhurst; Alida zat boven op allerlei pakken en koffers, terwijl Steef, omdat er geen andere reizigers waren, naast Smit op den bok mocht zitten.

De vrachtrijder was een stevige man, met ruige muts en witten kiel; ruw in zijn spreken maar toch goedgehartig. „Zoo, en jullie zijn Neddy Stone's kleinkinderen?” zeide hij, toen zij reeds een eindje gegaan waren, en hij al over een geschikt praatje gedacht had; hij is een vreemdsoortig mensch, maar ik denk wel, dat hij en Grootje blij zullen zijn jullie

te zien. Nu krijgen wij juist den kerktoren van Oakhurst in 't gezicht; daar moeten wij voorbij, dan de straat recht door, totdat wij in de „Groene Laan” komen. Ik mag de paarden niet alleen laten, anders zou ik je zelf naar de Strooien Hut brengen; maar de weg is makkelijk genoeg te vinden.”

Meer werd er niet gesproken, totdat Smit zijn wagen voor de laan stilhield.

„Komt kinderen, nu vlug er uit, de koffer kunnen jullie best samen dragen, hij zal wel niet zwaar zijn. Goeden middag.”

„Goeden middag,” hernam Steef, terwijl hij zijn pet afnam, „hartelijk dank voor het ritje,” want hij wist niet, dat hij betalen moest, en de voerman vroeg er ook niet om.

HOOFDSTUK IV.

De eerste avond.

Zoodra de kar uit het gezicht was, gingen ze met hun beidjes langzaam de laan in,

ze waren bang om vreemde menschen te ontmoeten.

Toen zij eindelijk aan het huisje gekomen waren, beefde Stevens hand zóó, dat hij slechts heel zachtjes klopte, en er dus in het eerst geen antwoord kwam. Voor eene tweede maal probeerde hij het; nu lichtte Grootje de klink op, en stak heel behoedzaam haar hoofd naar buiten, want dikwijls gebeurde het, dat de dorpsjongens aan haar huis klopten, en al lachende om hare woede hard weglieden. Doch nu bij het zien van die bleeke kinderen met hun koffertje, was zij zóó verwonderd, dat zij slechts uitriep: „Wel, wel, heb ik van mijn leven!”

„Lieve grootmoeder,” zeide Steef, „moeder is naar den hemel gegaan en liet ons achter, en nu zijn wij gekomen om bij u en grootvader te blijven.”

„Je arme moeder is dus gestorven,” zeide Grootje, terwijl zij de kinderen kustte.

„Komt lieve kleintjes, komt nu maar binnen; grootvader is nog niet thuis, maar wij zullen het avondeten vast klaar zetten.”

Spoedig hadden ze beiden een plaatsje

gevonden, Alida op eene driepootige kruk bij den schoorsteen, en Steef op een kleinen, rieten stoel, en nu keken ze met groote aandacht, hoe Grootje alles toebereidde. Eerst nam zij haar werkmand en de kousen die zij maasde van de tafel; legde daarop het tafellaken, waarop de aarden trekpot, kopjes, borden, messen, brood, boter en kaas werden gezet, die allen uit het onderwetsche buffet te voorschijn kwamen. Zij deed ter eere van de kleine gasten wat extra thee in den trekpot, schonk haar op en zette haar bij het vuur. Nauwelijks zat zij weer, of men hoorde het rollen van eene kar in de laan.

„Daar is grootvader; terwijl hij den ezel uitspant, ga ik even naar hem toe.” Met veel beweging ging zij weg, terwijl zij hen nog toeriep, toch vooral stil te zitten, en niet van de suiker te snoepen.

„O Steef, wat is het hier vreemd,” zeide Alida, „maar kijk eens wat een mooie poes!” toen Peter al springende naar haar toe kwam.

„Als moeder ook maar hier was, zou ik het nog al prettig vinden,” antwoordde Steef droevig.

Toen Neddy binnenkwam, vonden de kinderen, dat zij nooit zulk een vreemden, ouden man hadden gezien.

Om hen te liefkoozen streelde hij het meisje, en trok Steef aan zijn oor.

„En jullie zijt Nelly's kinderen uit Londen, is het niet? Nu, ik denk wel, dat jullie hier spoedig gewend zult zijn.”

Hij dacht, dat hij nu wel genoeg met de kinderen gesproken had en zette zich in zijn gemakkelijken stoel, terwijl Grootje hem een kop thee bracht. Steef dacht, dat zij allen om de tafel zouden gaan zitten, en samen zouden bidden; maar hij zag, dat grootvader zijn bord op zijn schoot nam en dadelijk begon, ook Grootje nam het hare en vroeg heel verwonderd, waarop hij wachtte.

„Maar Grootje, wij hebben immers nog niet gebeden.”

„Gebeden? Neen, zoo iets doen wij nooit,” antwoordde Grootje, verwonderd, „maar jullie kunnen het doen.”

Steef en Alida sloten de oogjes, vouwden de handjes, en Steef zeide heel eerbiedig:

„Heer, geef ons een dankbaar hart,

voor hetgeen wij zullen ontvangen, om Jezus wil, Amen." Neddy was hierover zóo verwonderd, dat hij zijn mes neerlegde, en wachtte totdat zij klaar waren.

Nadat het theegoed gewasschen en opge-ruimd was, zeide Grootje: „nu denk ik wel dat jullie graag naar bed zullen gaan.”

„Ja Grootje; maar wil grootvader niet eerst lezen?” vroeg Steef.

„Wel neen!” riep Grootje, „grootvader leest alleen het Zondagsblad.”

„Maar heeft u dan geen Bijbel?”

„Ja, maar die is opgeborgen, en ik weet niet precies waar; van avond kan ik er niet naar zoeken.”

„Dan weet ik wat, dan zullen Alida en ik een lied zingen, en wel dat moeder zong toen vader stierf, mogen we grootmoeder?”

„Ja zeker, lieve kinderen, uwe arme moeder hield ook zooveel van zingen.”

Toen zongen de kinderen —

„Ik weet, aan wien ik mij vertrouwe,

Al wisselen ook dag en nacht;

Ik ken de rots, waarop ik bouwe,

Hij feilt niet, die uw heil verwacht.

Eens, aan den avond van mijn leven,
 Breng ik, van zorg en strijden moe,
 Voor elken dag, mij hier gegeven,
 U hooger, reiner loflied toe."

Zij zongen het op de schoone, bekende wijs,
 en toen hunne aardige stemmetjes den laatsten
 regel

„U hooger, reiner loflied toe."

zongen, toen veegde Grootje een' traan weg,
 die over hare gerimpelde wang rolde.

Nadat zij de kinderen te bed had gebracht,
 zaten de beide oudjes nog wat samen te
 praten. „Het was juist" zeide Grootje, „alsof
 ik onze Ellen hoorde zingen." Na een poosje
 gezwegen te hebben, zeide Neddy:

„Nu moedertje, dat is, als ik mij niet ver-
 gis, een alleraardigste jongen."

„Dat verzeker ik je," hernam Grootje; „en
 je hadt eens moeten zien, hoe flink hij zijn
 zusje met het uitkleeden hielp, en hoe zij
 daarna samen neerknielden om hun gebedje
 te zeggen, o zoo'n lief gebedje, en zij baden
 ook voor ons, Neddy."

Neddy gaf geen antwoord, maar nam al-

leen van tijd tot tijd zijne pijp uit den mond, om te zeggen hoe aardig en lief hij de beide kinderen vond.

Den volgenden morgen was het prachtig weer. Neddy moest vroeg naar de markt, en na het ontbijt hielp Steef Grootje aan de huiselijke bezigheden.

Toen dit gedaan was, stelde Grootje hem voor, om eens een kijkje in de rondte te gaan nemen, wat de kinderen met vreugde aannamen. Weg vlogen zij in den vroolijken zonneshijn, waar de vogels hun mooiste liedje floten, en overal bloemen bloeiden. Zij vonden het heerlijk daar buiten. Aan den eenen kant van den tuin stroomde een helder, breed water, waarover een houten brug lag, en daar zij behalve de Theems, nooit een ander stroomend water hadden gezien, luisterden zij aandachtig naar het kabbelen van de golfjes tegen enkele groote steenen aan, en keken opmerkzaam naar het uitschieten van de vischjes.

Nu vlogen zij de laan weer in, en vonden zooveel moois om naar te kijken, dat ze den tijd geheel vergaten, totdat Grootje hen binnenriep om het middagmaal, dat uit warme

aardappelen en rijst bestond, te gebruiken.

„Kijk eens Grootje, hoe prachtig,” riep Steef, opgetogen van vreugde, terwijl hij een' grooten ruiker van gele bloemen wees.

„O neen mijn jongen,” zeide Grootje, „die zijn niets waard, het is slechts onkruid.”

„Maar zij zijn toch mooi, Grootje,” hernam de kleine Alida.

„En moeder vertelde ons, dat God al de bloemen heeft gemaakt,” voegde Steef er bij.

„Kom, ik denk dat de Almachtige God nooit onkruid gemaakt heeft; en je moeder dacht ook niet zoo, toen zij bij ons woonde. Maar als jullie bloemen willen plukken, doen jullie het best om naar het groote veld te gaan; ik zal trachten jullie van middag er heen te brengen.”

Na het middagmaal werd de hut gesloten, en brachten de kinderen een heerlijken middag in het bosch door. Zij gingen huiswaarts met groote ruikers van veldbloemen en boschviooltjes. „Als moeder dat nu alles ook maar zien kon!” zuchtte Steef. „Zij hield zoo heel veel van bloemen.”

HOOFDSTUK V.

Het zaad wordt gezaaid.

Zondag morgen, na hunne aankomst te Oakhurst, vroeg Steef aan het ontbijt hoe laat de kerk begon.

„De kerk?” herhaalde Grootje. „Dat weet ik niet precies; wij kunnen de klokken alleen hooren luiden, als de wind uit het westen is. Maar waarom wilde je dat weten, beste jongen?”

„Maar lieve grootmoeder, gaan wij dan niet allen tezamen naar de kerk?”

„Nee, het was nooit mijne gewoonte daar heen te gaan; en grootvader beweerde altijd, dat, als hij er behoefte aan had, hij even goed in zijn Bijbel tehuis kon lezen, en nu hij ouder geworden is, is hij dit geheel afgewend.”

„Wat, op Zondag leest noch bidt u, en gaat u zelfs niet eens naar de kerk?” begon Steef, maar Neddy viel hem gauw in de

rede, en vermaande hem streng, zich met zijn eigen zaken te bemoeien.

„Maar Grootje, Alida en ik mogen er toch wel heengaan? Moeder zou het niet prettig vinden als wij dit verzuimden, en de Heer Jezus nog minder.”

„Wel mijn tijd,” riep Grootje, „wat praat die jongen toch, zoo iets hoorde ik nog nooit!”

„Maar grootmoes, u weet toch wel dat er boven in den hemel een Vriend van ons woont, die steeds over ons waakt; als wij kwaad doen, bedroeven wij Hem, maar Hij helpt ons ook gaarne om goed te zijn, als wij het Hem vragen.”

„Het kind is niet heelemaal wijs!” viel Grootje hem in de rede, die niet erg van zulk een gesprek hield. „Als jullie gaan moeten, ga dan maar zoo spoedig mogelijk.”

Maar den volgenden dag, toen Steef zijn grootvader in den tuin hielp, stak de oude man plotseling zijn schop in den grond en zeide: „Steef, vertel mij eens wat van dien Vriend van je in Londen.”

„Ik heb behalve vrouw Johnson geen enkelen vriend in Londen, grootvader.”

„Nee, neen, dat bedoel ik niet; ik meen dien vriend, waarvan je gisteren vertelde, en dien je bedroeft als je kwaad doet.”

„O onzen Heer Jezus Christus bedoelt u!” riep Steef; „maar lieve grootvader, Hij is ook uw Vriend, en Hij is niet alleen in Londen, hier is Hij even goed; moeder vertelde mij het eerst van Hem; Hij was haar Vriend.”

„Je moeder dacht nooit over Hem toen zij hier was.”

„Dan is het dat ook wat zij meende, toen zij mij eens dezen tekst leerde:

„Ik heb lief, die Mij liefhebben en die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden.” Moeder voegde er bij: „Ik wilde Steef, dat ik Hem vroeger had gezocht.” O, grootvader, Hij is de liefde zelf. Ik wilde maar dat u Hem ook kende, en denkt u eens, Hij stierf voor ons.”

„Stierf voor ons?” herhaalde Neddy langzaam.

„Ja, Hij stierf omdat wij allen zondaren zijn.”

„Kom ik deed niet meer kwaad dan een van mijn burens,” merkte Neddy op, wiens geweten hem niet weinig aanklaagde.

„Het kan zijn van niet grootvader; ik wilde maar, dat ik zoo kon vertellen als moeder, maar weet u wat ik doen zal, grootvader, ik zal het van avond uit den Bijbel voorlezen, daar staat alles van den Heer Jezus in.”

En werkelijk, denzelfden avond las Steef de geschiedenis van Jezus' geboorte voor. Voor zijn leeftijd las hij bijzonder goed, en ieder luisterde ook zeer oplettend. Toen hij eindigde zeide Grootje, dat zij nog nooit zoo iets gehoord had, en dat zij het heel mooi vond, terwijl Neddy opmerkte:

„Wil je nog eens een avond wat voorlezen, beste jongen; je weet wel over Zijn dood.”

Heel spoedig werd het eene vaste gewoonte, dat Steef elken avond vóór hij naar bed ging voor de beide oudjes las. Het was een aardig groepje in het hutje: Neddy aan den eenen kant van het houtvuurtje en Grootje aan den anderen met kleine Alida op een stoeltje aan hare voeten, Peter tusschen hen en Steef met zijn moeder's veel gebruikten Bijbel aan tafel. Neddy nam altijd dadelijk zijn' hoed af, zoodra Steef begon te lezen, en

hij scheen er veel belang in te stellen. Het goede zaad werd door een' nog jeugdigen zaaier gezaaid; en alhoewel het niet spoedig vruchten voortbracht, zoo zoude er toch een gelukkige oogsttijd komen, waarin hij die zaaide en hij die maaide zich te zamen verheugen zouden.

HOOFDSTUK VI.

De markt te Farncombe.

Twee maanden waren bijna verstreken, en niet alleen had Juni de tuinen met de schoonste rozen getooid, maar ook de kinderen hadden een' recht gezonden blos op de wangen gekregen. Zij voelden zich nu geheel tehuis, en ofschoon Steef soms zeer naar zijne moeder verlangde, zoo was hij toch zoo gelukkig te Oakhurst, als hij ooit in eenig andere plaats zonder haar zou kunnen zijn.

Veel was er gesproken over het al of

niet naar schoolgaan der kinderen. Steef wilde graag gaan, en Alida verlangde met hem mee te gaan; maar Grootje die veel van hen was gaan houden, beweerde, dat zij zich zonder de kinderen meer dan eenzaam zou gevoelen. Ook vond zij, dat Steef reeds zoo knap was, dat hij niet meer op school behoefde te gaan. Neddy daarentegen was zoo trotsch op den jongen, dat hij verlangde, dat deze niet leeren zou doorgaan, en niet tegen de kosten opzag. Eindelijk werd er dan besloten, dat Steef naar school zou gaan, en dat hij bij zijne thuiskomst zijn zusje zoo veel hij kon zou leeren; Alida, die de vreugde van hare grootmoeder was, kon dus nog voorloopig bij haar blijven.

Eens op eenen avond zeide grootvader:

„Steef, morgen is het Witte Donderdag, je hebt dan een vacantiedag op school, hoe zou je het nu vinden met mij naar de markt te gaan, en mij daar met het verkoopen van de noten en het suikergoed te helpen?”

„O heerlijk, grootvader; hoe laat moeten wij gaan?”

„Nu, nog al heel vroeg, vóór zevenen, daar

het ongeveer zes mijlen gaans is, en wij nog tijd noodig hebben om een goed plaatsje voor den ezel te zoeken."

Het was een zonnige en vroolijke morgen, en Steef dacht in dit vroege, heerlijke uur, dat het Paradijs er zoo moest uitzien. De markt te Farncombe werd gehouden op eene breede plaats, even buiten het stadje; toen zij aankwamen, vonden zij reeds karavanen met hunne tenten, die tusschen de boschjes waren opgeslagen. Het eerste werk was den ezel een goed eind uit het gedrang te brengen, en daarna zochten zij een goed plaatsje, waar ze met hunne manden konden gaan staan.

„Zie zoo Steef, nu kun je de noten verkoopen, een maat voor twee centen; pas op, dat je je niet vergist," zeide baas Stone.

Spoedig werd nu het werk in vollen ernst begonnen, en Steef vond het recht aardig, voor koopman te spelen bij de kinderen, die naar zijne koopwaar kwamen vragen.

Omstreeks elf uur zeide Neddy:

„Ik begin mij een beetje vermoeid te gevoelen, en ga wat drinken, doch dadelijk

kom ik weer terug; pas goed op je mand, er is nu niet zooveel meer in."

Terwijl Steef hem nastaarde, totdat hij geheel verdwenen was, voelde hij eene hand op zijn schouder, en hoorde hij eene grove, doch vroolijke stem zeggen:

"Wel mijn jongen, kun je het nog al goed met grootvader vinden?" Steef keek om en zag zijn ouden vriend Kees, den vrachtrijder, staan.

"O dank je, dat gaat best."

"Kom aan, dat is goed, en vertel mij nu eens voor hoeveel jij je noten verkoopt? Ik wil voor twee stuivers hebben," terwijl hij al lachende naar Steef keek, die de noten mat en ze in een papieren zak deed.

"Maar ik geloof niet, dat je mij de goede maat geeft, gisteren kreeg ik de helft meer. Kijk eens."

En daarop nam Kees de houten maat, die Steef gebruikt had, en drukte met zijn vinger een dubbelen bodem er uit.

"Nu, dit kan je aan je grootvader wijzen, en zeg hem, dat hij niet zulke streken meer moet uithalen. Goeden dag, kleine vent," en

al fluitende verdween hij, terwijl hij Steef geheel alleen verlegen liet staan, bij zichzelf mompelend: „dat wist grootvader zeker niet, hij zal nooit hebben willen bedriegen.”

Toen de oude man terug kwam, een weinig beneveld door de zoogenaamde verfrischung die hij genomen had, riep Steef: „o grootvader, wat denkt u dat wij gevonden hebben.”

„Misschien een gulden!” riep Neddy.

„Nee, een stuk hout tusschen den bodem van de maat; Kees zeide, dat ik het u moest vertellen; maar ik ben er zeker van, dat u dit niet wist.”

Neddy werd rood van toorn.

„Jij, kleine dwaas, waarom geef je de maat uit je handen,” daarop gaf Neddy hem een flinken klap om de ooren, en snauwde hem toe: „Scheer je weg, ga maar bij den ezel zitten, dat is juist goed gezelschap voor je.”

Die arme Steef ging stilltjes weg, zat snikkende bij de kar, en gevoelde zich diep ongelukkig, alsof er nimmer meer voor hem een zonnetje zou schijnen. Spoedig evenwel

werd hij door het vroege opstaan dommelig, en viel in een diepen slaap.

Na een poosje werd hij door Neddy gewekt, die hem eene dikke boterham met kaas gaf.

„Hier mijn jongen, ik wilde je geen pijn doen, hier heb je wat om te eten, en laten wij maar weer goede vrienden zijn, is het niet?”

Steef knikte van ja, en at zijne boterham met smaak op, daarna ging hij weer bij zijnen grootvader staan, en alhoewel hij niet meer hielp bij het verkoopen, had hij toch plezier om er naar te kijken.

HOOFDSTUK VII.

Kwade Bet.

Toen de koopers een weinig verminderden, merkte Steef een lang, haveloos uitziend meisje van zeventien of achttien jaren op, dat hem zoo opmerkzaam aankeek, dat hij er

verlegen onder werd; hare oogen volgden hem overal. Eindelijk vroeg hij:

„Grootvader, waarom kijkt dat groote, vuile kind zoo aandachtig naar ons?”

„Waar?” zeido de oude man, een weinig verschrikt, want hij wist, dat het niemand anders dan Kwade Bet kon zijn, zooals zij door het geheele dorp werd genoemd, en die hij bij het verkoopen van zijn goed steeds op een afstand hield.

„O, dat is een dief, Steef; kijk maar niet naar haar; en pas op jongen, dat je nooit met haar praat, of ik zal je anders leeren.”

„Neen grootvader, laten wij maar doorgaan met verkoopen.”

Nu kwamen de menschen weer om te koopen en verloren zij kwade Bet uit het oog; spoedig was het restje van hunne koopwaren verkocht.

Steef was bang om nog iets meer aan grootvader te vragen, maar zoo gauw als hij thuiskwam, vroeg hij Grootje, wie toch kwade Bet was.

„O, dat is een slecht schepsel,” hernam de oude vrouw haar hoofd schuddende; „toen

ik stijf van de rhemetiek was, heeft ze mij bestolen en nog meer kwade streken uitgehaald. Grootvader kan haar niet verdragen, en wil zelfs niet hebben, dat zij dicht bij het huis komt, dus als je haar ooit ontmoet, laat je nooit met haar in."

Steeff beloofde dit. Maar kwade Bet liet het hier niet bij, zij wilde weten wie die jongen was, en besloot het uit te vinden; daartoe ging zij verscheidene dagen op het eind der laan staan wachten, maar nooit zag zij Steeff alleen, totdat hij eens op een middag Neddy te gemoet ging, die te Ashingfield steenkolen was gaan koopen. Bet, die bij den weg zat, sprak hem opeens toe:

„Wel jongen, hoe gaat het met grootvader?"

Daar Steeff geen antwoord gaf en zelfs niet eens op haar lette, dacht zij, dat hij doof was, en herhaalde hare vraag veel harder; toen keek Steeff zóó verschrikt, dat zij in lachen uitbarstte.

Nu ging hij op een draf naar huis.

„Niet zoo gauw, niet zoo'n haast," riep Bet, terwijl zij hem bij den schouder pakte,

hem op den grond wierp en naast hem ging zitten.

„Zie, zoo, nu moet jij mij eens vertellen, wat je daar uitwerkt,” terwijl zij naar het hutje wees.

De verschrikte jongen gaf geen antwoord.

„Zeg eens, heb je geen tong gekregen?” schreeuwde zij.

Steeff knikte.

„Waarom gebruik je haar dan niet?”

De arme jongen wist niet wat hij doen moest en bijna zonder het te weten riep hij uit: „Moeder, o mijne lieve moeder!”

„Is je moeder daar ook,” vroeg Bet weder.

Nog geen antwoord.

„Wacht eens, ik zal je wel laten praten,” riep zij boos wordende. „Ik zal je slaan, totdat je spreekt.”

Steeff deed al zijn best om op te staan, maar zij gaf hem zoo'n slag op het hoofd, dat hij plat op den grond neerviel.

„Nu zal je mij dan toch eens vertellen, waarom je niet tegen mij spreekt, of ik zal nog wat anders met je beginnen; dat zeg ik je maar.”

„Omdat je een dief bent,” zeide Steeff,

„O zoo, is dat het? Dat is het dus wat die oude man je verteld heeft, en wat is hij zelf, en wat ben jij? Kees heeft mij zelf verteld, dat jullie met bedrog jullie noten hebben verkocht. Ik zal de politie op jullie afzenden, die oude Neddy is een slecht mensch, en ik heb hem nog wel menig goeden dienst bewezen.”

Zij werd hoe langer hoe driftiger, en zoo gauw als Steef probeerde op te staan, duwde zij hem neer.

„Dat is voor jou!” zeide zij, terwijl zij hem een harden slag wilde geven, toen zij plotseling voelde, dat haar arm gegrepen werd. Gelukkig voor Steef waren er enkele mannen voorbij gekomen, die dien middag vroeg van hun werk huiswaarts keerden; toen zij stemmen in de laan hoorden, waren zij dichterbij gekomen en vroegen Steef nu wat hem scheelde, maar het arme kind was te verschrikt en uitgeput, om veel te kunnen zeggen, maar toch begrepen zij, dat hij naar Grootje wilde gaan, en brachten hem en kwade Bèt naar de hut.

„Hier juffer, hier brengen we je je jongen, en eene kwade vrouw, die zoo wat bezig was

hem te vermoorden; wat moeten wij met haar doen?"

„O neem haar mee! Mijn oude man zal woddend zijn, als hij haar ziet.”

„Nu als je dat wilt hebben, zullen wij haar maar met de politie naar de gevangenis te Ashingfield meeggeven.”

„O neen,” riep Steef, die nu een beetje bij was gekomen, „zij weet niet beter.”

„Och kom, mijn jongen,” zeide Grootje, „zij is oud genoeg om beter te weten, zij heeft je half vermoord, en nu moet zij er ook voor gestraft worden.”

„Ach, asjeblijft, breng haar niet naar de gevangenis,” herhaalde Steef tot de mannen.

„Best, mijn jongen, daar jij mishandeld bent, zullen wij doen wat je verlangt en haar loslaten. Maar onthoud dit Bet: wij zullen de politie waarschuwen om op je te letten. Kom, ga nu mee met ons.”

„Vertel mij nu eens, wat er met je gebeurd is, Steef,” zeide de oude vrouw, toen zij wegwaren, en hij vertelde zoo goed en zoo kwaad als hij kon, al wat er geschied was.

„Ik vroeg God dadelijk om hulp, groot-

moeder, net als moeder deed als zij bezorgd was."

„Maar nu hadt je ook moeten maken, dat die kwade Bet er voor gestraft werd."

„O neen, grootmoeder, zoo moeten wij niet doen. Onze Heer Jezus zeide: „Hebt uwe vijanden lief;" en Hij hielp mij niet om boos te worden. Toen Hij aan het kruis genageld was, vroeg Hij God vergiffenis voor degenen die Hem gekruisigd hadden. Bedenk dat eens, grootmoeder; en Bet wierp mij alleen maar op den grond."

„Wel, wel, zoo iets heb ik van mijn leven nog niet gehoord," riep Grootje uit.

HOOFDSTUK VIII.

Bet verbetert zich.

Toen Steef dien avond te bed was, vertelde Grootje de geheele geschiedenis aan Neddy. Hij was meer dan vertoornd, en hij verklaarde zich te zullen wreken op die kwade

Bet. Maar toen Grootje hem de laatste woorden van Steef vertelde, werd hij stil en zeide niets meer.

Hier eindigde deze geschiedenis echter niet mede. Steef werd den volgenden morgen met vreeselijke hoofdpijn wakker, en ofschoon hij opstond en beneden kwam, voelde hij zich toch zóó ziek en duizelig, dat hij weer genoodzaakt was naar bed te gaan. Alida zat bijna den geheelen dag bij hem, terwijl zij hem de liedjes voorzong, die hij geleerd had, en zijne droge, brandende lippen met eene frissche teug water verkwikte. Tegen den avond werd hij zooveel erger, dat Grootje besloot op eene rustbank den nacht bij hem door te brengen.

Zij sliep heel weinig, want Steef was geen tien minuten achter elkaar stil, dan draaide hij zich om, dan zat hij eensklaps op in zijn bed, en als hij eventjes was ingeslapen, werd hij met een ergen schrik wakker, terwijl hij ijelde:

„Laat mij gaan, laat mij gaan! O Heer, laat ze mij toch laten gaan! Moeder, ik ben zoo warm, doe het raam open, en geef mij

iets te drinken. Neen! ik wil nooit meer iets met je te doen hebben; grootvader zegt, dat hij mij slaan zal, als ik het doe. Ga, ga weg Alida, en kijk niet om."

Zoo sprak hij steeds voort, alles door elkaar, tot hij eindelijk bij het aanbreken van den dag in een zwaren slaap viel, waarin hij den geheelen dag bleef.

Uren gingen voorbij; 's middags nam Neddy Alida mee naar het dorp, om bij den apotheker een of ander medicijn voor Steef te halen. Intusschen was Grootje blij, dat zij in de ziekenkamer een weinig kon gaan rusten.

De tijding, dat Steef ziek was, had zich spoedig verspreid en kwade Bet kwam het ook te hooren, die meer ongerust was dan zij wilde weten. Zij liep de groene laan in, tot aan de hut, en wachtte achter de heg tot zij Neddy met het kind zag uitgaan; toen ze uit het gezicht waren, kwam zij bij de deur en klopte. Geen antwoord. Zij probeerde nu de klink open te maken, maar zag dat alles gesloten was. Eindelijk gooide zij nu een steentje tegen de vensterruit van de

vliering, wel denkende, dat Grootje daar zou zijn; en Grootje, die dacht dat het een klant was, keek het raam uit en Bet ziende riep zij uit:

„Wil je wel eens maken dat je wegkomt, slecht schepsel! Ben je niet tevreden mijn armen Steef bijna vermoord te hebben, en kom je mij nu nog bestelen?”

„Bedaar, bedaar wat, Grootje, en praat nu maar niet van stelen. Ik weet waar de eieren van mijnheer Penfold zijn gebleven en als ik mij niet vergis, hebben ze niet ver van hier als avondeten gediend. Dus pas op, dat je zulke dingen niet zegt!”

Grootje schrok bij deze woorden.

„Kom,” zeide ze, „maak wat voort; zeg me wat je hebben moet, en pak je weg voordat mijn man thuiskomt.”

„Ik zou alleen den jongen heel even willen zien.”

„Dat kan zeker niet, hij slaapt, die arme Steef, en heeft het meer dan noodig. Dat is nu alles jouw schuld.”

„Ik wou hem alleen maar even zien, ik zal hem niet aanraken. Kom, laat mij gaan,

in een ommezien ben ik terug, ik zal zoo stil zijn als eene muis, en zal geen woord meer over de eieren spreken."

De laatste belofte maakte indruk: het volgende oogenblik had Bet hare groote schoenen uitgedaan, en stond zij aan Steef's bed met zulk eene zachte uitdrukking, als nog nooit te voren op haar onvriendelijk gezicht was gezien.

„Arme jongen!" fluisterde zij, „ik had je toch werkelijk zooveel pijn niet willen doen!"

Toen ging zij zachtjes de kamer uit, doch voor zij de deur achter zich sloot, wierp zij nog een blik op het kind.

Deze slaap was het keerpunt in de ziekte van Steef. Hij nam nu snel in beterschap toe, kwam spoedig weer beneden, en kon zijn lezen weer hervatten. Neddy nam hem dikwijls mee in den ezelwagen, zoodat hij, zonder zich te vermoeien, de frissche lucht kon inademen; hij maakte voor hem eenen hengel en gaf hem een half dozijn vischhaken.

Eens op een dag zat hij heel alleen op het houten bruggetje te visschen, toen hij

plotseling eene stem „heila” hoorde roepen, en omziende tot zijnen schrik kwade Bet zag, die bezig was een’ emmer met water te vullen. Zijne eerste gedachte was, zijn hengel neer te gooien, en hard weg te loopen, maar kwade Bet riep hem toe:

„Wees maar niet bang; ik zal je geen kwaad doen; ik wilde je alleen maar wat vragen.” En daar zijne moeder hem geleerd had niemand te wantrouwen, wachtte hij om te hooren, wat zij hem te vragen had.

„Ik wou eens weten, waarom jij mij niet aan de politie hebt overgeleverd,” vroeg zij een beetje verlegen. „Als ik in jouw plaats was geweest, dan had ik je flink laten pakken.”

„Ja, maar hoor eens Bet, dat zou de Heer Jezus gezien hebben, en die heeft Zijne vijanden toch geheel anders bejegend.

„Jezus!” riep Bet, „wie is dat?”

„Wat, ken je den Heer Jezus ook niet? Grootvader scheen in ’t eerst ook nog nooit van Hem gehoord te hebben: maar vertelde je moeder nooit van Hem?”

„Moeder is sinds dertien jaar dood, en

vader weet, geloof ik, niet eens dat ik achttien jaar ben, hij is zelfs mijn verjaardag vergeten, en van mijne moeder herinner ik mij slechts zeer weinig; ik heb altijd met vader en de jongens gewoond, — landloopers, noemen de menschen ons, maar dat zijn wij niet. Maar vertel mij nu eens van dien man, die zijne vijanden vergaf.”

Nu vertelde Steef de heerlijke, reeds lang bekende geschiedenis, op zulk eene eenvoudige en kinderlijke wijze, dat Bet het goed begrijpen kon. Toen hij verteld had, keek het meisje hem met stille verbazing aan, en riep eensklaps uit:

„Wat lijkt je op je moeder!”

„Kende je moeder dan?” riep Steef, terwijl er een glans van genoegen en verwondering op zijn gelaat kwam.

„Ja zeker, jaren geleden, toen ik nog heel klein was, nog wel kleiner dan jij. Zij was altijd goed voor mij, speelde met mij, en hielp mij met het maken van kransen. Zij is nu dood, is het niet?”

Steef's oogen vulden zich met tranen.

„Maar zij is naar den hemel gegaan, om bij den Heer Jezus en de engelen te wonen.”

„Wat!” riep Bet uit, „waar heb je dat toch alles geleerd?”

„Het was moeder, die het mij het eerst vertelde en nu hoor ik het op de Zondagschool en in de kerk. Ik lees er ook van in den Bijbel. Kun je lezen?”

Bet schudde haar hoofd. „Jaren geleden kende ik de letters, maar ik ben nooit op school geweest.”

„Welnu,” zeide Steef vroolijk, „dan weet ik wat, elken avond lees ik grootvader voor, en ik zal hem en Grootje vragen, of je er ook bij mag komen.”

„Neen, Steef,” hernam zij droevig. „dat kan niet gebeuren; hij zal het niet goed vinden, omdat ik mij slecht heb gedragen tegenover Grootje, toen zij ziek was, en nu, nu ik jou zoo'n pijn deed, zal hij boozter dan ooit zijn. Zeg eens Steef, kan je mij vergeven?”

„Wel zeker Bet, dit deed ik al lang: en ik zal grootvader zien over te halen, om je weer bij ons te laten komen. Kom morgen op ditzelfde uur weer hier, en ik zal je vertellen, wat hij heeft geantwoord.”

HOOFDSTUK IX.

Het zaad begint op te komen.

Toen Steef zijn verzoek deed, konden de oude luidjes hunne ooren bijna niet gelooven, en in het eerst wilden zij er niets van weten; maar Steef hield niet op met vragen, en daar zij hunnen kleinen lieveling slecht iets konden weigeren, dat hij zoo gaarne had, stond Neddy het eindelijk toe. Toen Bet den volgenden avond verscheen, wat netter gekleed dan gewoonlijk, zelfs met een ketting van glazen kralen om haar hals, werd zij door niemand, behalve Steef, verwelkomd.

Maar den volgenden avond kwam zij weer terug, en spoedig was men aan hare komst gewend; zij gedroeg zich zoo goed, dat Grootje eens op eenen avond zeide, dat kwade Bet geheel tot haar voordeel veranderd was.

„Als het zoo is, komt het alleen door onzen kleinen Steef,” hernam Neddy.

Eens op een dag kon Grootje, die zich sinds

geruimen tijd zwak en ziek gevoelde, niet opstaan en klaagde over vreesolijke pijnen in al hare leden. Zij beweerde, dat haar gezicht en handen gloeiden, alsof zij met brandnetels geslagen was. Neddy was zoo bezorgd, dat hij den ezels den geheelen dag rustig liet grazen, zonder er zelfs aan te denken naar de markt te Ashingfield te gaan, die hij anders voor niets verzuimde.

Steeff bleef van school thuis, om al het mogelijke voor Grootje te doen. Op zijn dringend verzoek werd het hem toegestaan, den volgenden dag den dokter te gaan halen.

„O toc, lieve grootvader, laat mij gaan; de dokter in Londen hielp moeder zooveel hij kon; en ik ben er zeker van, dat hier de dokter ook zeer vriendelijk zal zijn. Toc, zeg ja, grootvader.”

Neddy gaf eindelijk toe, en om twee uur hield het rijtuig van den dokter voor de hut stil.

De dokter bleef niet lang bij Grootje; nadat hij haar den pols had gevoeld en beloofd had medicijnen te sturen, die haar bepaald

goed zouden doen, ging hij naar de keuken, en sloot de deur zorgvuldig achter zich toe.

„Stone,” zeide hij, „je vrouw is zeer ziek, het is eene rhumatische koorts, zij heeft zeker kou gevat, en op haar leeftijd is dat gevaarlijk, maar ik denk toch, dat wij haar weer op de been zullen helpen. Zij moet zeer stil en warm gehouden worden, haar hand zelfs mag zij niet onder uit het dek steken. Wie past haar op?”

„Ja mijnheer, wij zijn slechts met ons beidjes, de jongen en ik; en wij doen zoo-veel wij kunnen voor haar.”

„O, maar dat is niet voldoende. De jongen is nog te jong om mijne voorschriften ten uitvoer te brengen, zij moet bepaald vrouwelijke hulp hebben. Als je geen ziekenverpleegster kunt betalen, wat natuurlijk het beste zou zijn, heb je dan geen bloedverwante of buurvrouw, die haar voor een paar weken zou kunnen komen helpen?”

„Neen dokter; mijne vrouw hield nooit van buron, en de meeste leden van hare familie zijn dood; en bovendien weet ik zeker, dat

zij het niet zou kunnen verdragen, dat eene vreemde hier in huis kwam."

„O grootvader," riep Steef op eens; „Bet is er nog, ik weet zeker dat zij komen wil!"

„Wat!" zeide de dokter lachende, „je meent kwade Bet toch niet? Zij is nog erger dan niemand te hebben."

„O mijnheer," hernam Steef, „Bet is zoo heel veel veranderd, en Grootje houdt werkelijk van haar, is het niet grootvader?"

„Ja waarlijk," zeide de oude man, „dat is nog zoo slecht niet bedacht, Steef. Zij heeft zich veel verbeterd, en ik zal goed toezien, dat zij geen kwaad doet."

„Welnu, als je niemand beter kunt krijgen, dan moet zij maar komen."

En zoo gebeurde het. Neddy zond Steef dien zelfden middag nog om het Bet te vragen, die er trotsch op was, en het heerlijk vond te komen; en Grootje was te ziek om het niet goed te vinden. Spoedig zag de dokter ook, dat hij zich in haar vergist had. Niemand die Bet aan het ziekbed van Grootje zag, terwijl zij alles zachtjes deed, vriendelijk sprak, en de bevelen van den dokter

trouw opvolgde, zou in haar het ruwe, slechte meisje van eenige maanden geleden herkend hebben.

Ook bleef Bet niet alleen in de ziekenkamer, zij hield de geheele hut zoo zindelijk, als Grootje het maar kon wenschen, en zorgde zóó voor Neddy, dat zij het hart van den ouden man won; maar van de kinderen hield zij toch nog het meest, vooral van Steef, die onder Gods zegen, door zijne eenvoudige woorden die verandering in haar teweeg had gebracht.

Het duurde lang eer er in Grootjes toestand eenige beterschap kwam. De dokter kwam dagelijks, en ofschoon hij weinig zeide, kon men toch zien, dat hij niet veel hoop op herstel had.

Eens op een' morgen ging Neddy in de schuur bij 'den ezel; hij bewaarde daar ook zijn gereedschap, zijne groote, ouderwetsche lantaarn, en zijn hout. Toen hij de stemmetjes der kinderen in den tuin hoorde, wierp hij zijne bijl weg, en ging zitten luisteren.

„O Steef, denk je dat Grootje ooit weer beter zal worden?”

„Ik weet het niet, Alida, er schijnt nog niet veel beterschap te komen. En ik weet, dat, als het zoo voortgaat, de dokter niets meer voor haar kan doen. Het is God alleen, die haar beter kan maken, Alida.”

„O Steef, laten wij het Hem dan vragen, kom, laten wij het vurig smeecken.”

Er volgde een oogenblik van stilte en toen hoorde men de heldere, ernstige stem van Steef, die bad:

„O God, ik smeeek u, maak Grootje beter, zooals ik ook beter ben geworden, en maak, lieve Heer, dat zij en grootvader U lief hebben, om Jezus Christus wil. Amen.”

Reeds voor eenigen tijd was Neddy's geweten ontwaakt door alles wat hij gehoord had; vooral gedurende de ziekte van zijne vrouw had hij veel gedacht over het heil zijner ziel, en nu, in het gevoel zijner schuld viel hij op zijne knieën, en bad voor de eerste maal in zijn leven, niet met dezelfde woorden, doch met denzelfden geest als de tollenaar: „O God, ik ben een arm, slecht, zondig mensch! O Heer, wees mij genadig!” En wij mogen gelooven dat God zijn gebed

verhoorde, al was het ter elfder ure, want de Heer heeft beloofd: „Hij, die tot Mij komt, zal Ik niet verstooten.”

Den volgenden Zondag, toen Neddy aan Steef vertelde, dat hij voornemens was met hem naar de kerk te gaan, was de vreugde van het kind onuitsprekelijk. Alhoewel hij heel wat spotternij van zijne bekenden moest hooren, hield de oude man het toch vol. Hij nam eene plaats dicht bij de deur, en ofschoon hij het in het begin niet volgen kon, trokken deze woorden zijne aandacht:

„In Uwe vaderlijke goedheid bevelen wij al degenen, die in verdriet of verdrukking zijn, zoowel geestelijk als lichamelijk.”

Hij dacht: „dat doelt op mijne vrouw,” en stemde vurig met het „Amen” in.

Toen zij tehuis kwamen, kwam Bet hun in den tuin met een vroolijk gezicht te gemoet.

„Hare ziekte heeft een beteren keer genomen; al het eten heeft zij gebruikt, en nu voelt zij zich heel wat beter.”

Van dezen dag af, scheen Grootje werkelijk te herstellen, en ofschoon op haar leeftijd het herstel langzaam ging, en zij niet

meer kon hopen geheel de oude te worden, ging zij toch vooruit. Wat was dat eene groote gebeurtenis, toen zij voor het eerst met een dikken doek om, in haar armstoel opzat, terwijl haar bed werd opgemaakt.

Het was eene vaste gewoonte geworden dat Bet van 's morgens vroeg tot 's avonds laat kwam, om in de hut al het mogelijke voor Grootje en de overigen te verrichten, en zelfs toen Grootje weer in staat was beneden te komen, en zich weer wat sterker gevoelde, dacht niemand er aan, eene verandering in die schikking te maken.

„Steef,” zeide Bet eens op een dag, „wat zou ik graag in je boeken willen lezen. Kan je mij niet te gelijk met Alida lezen leeren?”

Steef wilde dat gaarne doen en ofschoon het spoedig bleek, dat Bet zelfs de letters vergeten had, was zij zoo vlug, dat zij spoedig kleine woordjes kon lezen.

Elken Zondagmiddag ging Nedly trouw naar de kerk; en als er niet te veel te doen was, ging Bet tot groote vreugde van Steef ook mee.

„Je ziet Alida,” zeide Steef eens, „dat

moeder gelijk had, toen zij over het bidden sprak. Grootje is weer beter, grootvader gaat mee naar de kerk, en Bet leert lezen. Laten wij God er voor danken, Alida."

HOOFDSTUK X.

Vrede en Voorspoed.

„Wat is er met je gebeurd, Bet?" vroeg Neddy eens op een morgen, toen zij met een treurig gezicht de hut binnenkwam.

„O, ik heb zoo'n nare tijding gehoord. Toen ik gisteren avond thuis kwam, vertelde vader mij, dat hij het voornemen heeft zoo spoedig mogelijk Kitty Cobden, (die landloopster, zooals zij haar noemen,) te trouwen, en ge begrijpt dat ik met haar niet kan blijven wonen. Dus nu moet ik naar een dienst gaan uitzien, en wie zal mij nemen," terwijl Bet droevig naar hare schamele kleeren keek.

„Wel heb ik ooit!" zeide Grootje met eene

bevende stem, want zij was na hare ziekte nog altijd een beetje zwak.

„Wat moeten wij zonder jou beginnen, Bet? Je vader had op zijn' leeftijd wat wijzer moeten zijn! Wel wel, en dan nog wel Kitty Cobden, zooals men haar noemt „slechte Kitty”.

„O Bet!” schreide Alida, „je mag niet weggaan, is het wel, grootvader?”

„Zeker niet,” antwoordde de oude man, die intusschen een mooi plan had beraamd; „neen, je moet niet weggaan, je moet hier bij ons komen wonen.”

„Dat kunt u niet meenen,” zeide zij, „dat is zeker maar een grap.”

„Neen,” hernam Neddy op vasten toon, „het is geen grap, ik meen het in allen ernst.”

„Nu, dan zal ik komen, en zoo hard werken, als ik maar kan. Ik mag u zelfs geen cent kosten.”

Zoo werd het besloten, en ofschoon Bet's vader wel wat bromde, was hij toch eigenlijk blij, zoo gemakkelijk van zijne dochter af te komen, daar hij toch zeker wist, dat zij en „slechte Kitty” nooit goed samen zou-

den kunnen omgaan. Het geval was, dat Kitty Cobden van een' ouden oom eene som geld had geërfd, en Brockhurst, die een luiaard was, meende op deze wijze een tijd te kunnen leven, zonder iets uit te voeren; want anders zou het zeker nooit in zijn hoofd zijn opgekomen weer te trouwen.

Bet hield woord. Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat was zij hard aan het werk; zij wist wel het een en ander van de wasch af, en met Grootje's hulp was zij spoedig bekwaam dit werk te verrichten. En wanneer er thuis niets te doen viel, ging zij naar het veld om te werken, doch niet voordat zij zeker wist, dat Grootje niets meer te doen had.

Elke week bracht zij Neddy haar loon, en elke week had zij moeite om het hem te laten aannemen. Eindelijk werd er besloten, dat alles wat Bet verdiende in een ouden kapotten trekpot zou gaan, „voor de slechte tijden,” zooals Grootje zeide; maar Bet had een ander plan. Vroeger was niemand zoo gesteld op geld als Neddy, maar nu had Gods genade zijn hart zóo veranderd, dat hij

niets van die arme Bet kon aannemen, die dan ook waarlijk meer voor hem deed, dan vijftig andere dienstboden.

Zoo waren er twee gelukkige jaren voorbijgegaan, toen Bet op een zekeren dag den inhoud van den trekpot wenschte te zien, die reeds zoo dikwijls met zilver en kopergeld was gevuld, dat men het voor goud ingewisseld had. Bet schudde den inhoud in haren boezelaar, en ging toen naar het raam, om het op haar gemak te tellen.

„Nu, hoeveel heb je wel, Bet?” vroeg Neddy.

„Ruim 160 gulden, grootvader!” riep Bet opgewonden uit, (zij was in den laatsten tijd gewend, Neddy, grootvader te noemen) „Nu kunnen wij haar koopen!”

„Wat koopen?” vroegen Neddy en Grootje te gelijk.

„Wel eene koe! Ge weet, grootvader,” zeide Bet, die hunne verwondering zag, „dat ge niet meer zooveel geld kunt verdienen als ik, en zeker wilt gij het geld niet uitgeven, dat ik gespaard heb, maar ik wil eene koe gaan koopen, zoodat wij altijd versche melk

en boter kunnen krijgen, iets daar wij allen naar verlangen, en dat wij tot hiertoe moesten missen. Zij kan in de laan en in het weiland grazen, en grootvader zal voor de wintermaanden eene plaats voor haar in de schuur maken."

"Maar," zeide Neddy. „ik heb niet het minste verstand om eene koe te houden."

„O, maar ik wel grootvader. Want toen vader bij mijnheer Penfold werkte, ging ik met hem mede naar het veld, en wees hij mij, hoe de koeien gemolken moesten worden; dus als ge mij een genoeg wilt doen, grootvader, laten wij dan Maandagmorgen samen op de veemarkt te Ashingfield eene koe gaan koopen.

Tegenspreken hielp hier niet; de koe werd gekocht, en wel eene heele mooie, wit en zwart gevlekt; zij werd naar Steefs moeder, Nelly genoemd; en zij bezorgde hun overvloed van melk en boter, zelfs zooveel, dat zij voor de toekomst wat konden opsparen.

Eenigen tijd hierna, kwam vrouw Johnson bij gelegenheid van eenen goedkoopsten trein te Oakhurst, om de kinderen eens op te

zoeken. Steef had haar dit in al zijne brieven steeds dringend gevraagd. De kinderen waren zoo gegroeid en zagen er zoo best uit, dat zij ze nauwelijks herkende. Zij was verheugd over de vorderingen die zij gemaakt hadden; en toen Grootje haar alles omtrent Steef vertelde, van alles wat hij voor hen geweest was, toen wenschte de goede vrouw met tranen in hare oogen, dat hunne moeder dit alles had mogen beleven. En werkelijk, Steef had den laatsten wensch door zijne moeder, op haar sterfbed gedaan, vervuld, en zijn talent niet begraven of verspeeld. Vrede en overvloed heerschen nu in de hut en het slechte gedrag van Bet was men geheel vergeten. Ofschoon zij altijd nog ruw bleef, was zij vriendelijk voor allen, voornamelijk tegenover Steef, tot wien zij opzag, als tegen een hooger wezen. En de grootouders prezen en dankten God voor den zegen, dien Hij hen in hunne kleinkinderen gegeven had.
